

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 268

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 11 aprilie 2014

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 43 din 4 februarie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu	2–6
Decizia nr. 77 din 11 februarie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România	7–8
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
252. — Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și pentru modificarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 368/2010 privind revocarea unor membri ai Consiliului de supraveghere și îndrumare a activității Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, pentru aprobarea structurii organizatorice a Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, precum și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului	9–10
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
4. — Normă pentru implementarea Ghidului ESMA cu privire la politicile și practicile de remunerare	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 43**

din 4 februarie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu, excepție ridicată de Societatea Comercială „Novo Nordisk Farma” — S.R.L. în Dosarul nr. 7.374/2/2012 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 363D/2013.

La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, avocatul Octavian Popescu, cu delegație depusă la dosar, iar pentru partea Casa Națională de Asigurări de Sănătate răspunde consilierul juridic Ionela Dina, cu delegație depusă la dosar. Lipsește partea Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 462D/2013, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată de Societatea Comercială „Sermedic” — S.R.L. în Dosarul nr. 7.198/2/2012 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, avocatul Octavian Popescu, cu delegație depusă la dosar, iar pentru partea Casa Națională de Asigurări de Sănătate răspunde consilierul juridic Niculae Constantin Robert, cu delegație depusă la dosar.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

Părțile prezente și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea dosarelor.

Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 462D/2013 la Dosarul nr. 363D/2013, care a fost primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului autorilor excepției, care solicită admiterea acesteia. Susține că pentru a se putea emite o ordonanță de urgență trebuie îndeplinite anumite condiții. În cazul de față emiterea ordonanței de urgență nu este motivată de existența unui interes public sau a unei situații extraordinare,

ceea ce este de natură să înfrângă prevederile constituționale ale art. 115 alin. (4). De asemenea, la emiterea ordonanței de urgență nu au fost respectate prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, ceea ce determină încălcarea prevederilor art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală.

Consilierul juridic Ionela Dina solicită respingerea excepției de neconstituționalitate. Arată că adoptarea ordonanței de urgență s-a bazat pe existența unui interes general major și s-a realizat cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000. În continuare, face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 1.007/2012.

Consilierul juridic Niculae Constantin Robert solicită respingerea excepției de neconstituționalitate. Arată că nu pot fi reținute criticile de neconstituționalitate formulate, acestea fiind neîntemeiate. În ceea ce privește critica referitoare la lipsa avizului Consiliului Economic și Social, arată că acest aviz trebuie solicitat doar cu privire la politicile în domeniul sănătății. Ordonanța de urgență criticată reglementează în alt domeniu, acela al asigurărilor de sănătate.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, face referire la deciziile Curții Constituționale nr. 1.052/2011, nr. 344/2013 și nr. 263/2013.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin Încheierea din 26 aprilie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 7.374/2/2012, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Novo Nordisk Farma” — S.R.L. într-o cauză având ca obiect anulare act administrativ.

Prin Încheierea din 14 iunie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 7.198/2/2012, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Sermedic” — S.R.L. într-o cauză având ca obiect anulare act administrativ.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia formulează atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, cât și critici de neconstituționalitate intrinsecă, după cum urmează:

— Prin nerespectarea dispozițiilor art. 3 alin. (1), art. 9, art. 30 alin. (1) lit. b), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (5) și art. 43

alin. (3) din Legea nr. 24/2000 (referitoare la faza de elaborare a proiectelor de acte normative, când inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării; la notele de fundamentare și conținutul acestora; la preambulul ordonanțelor de urgență și conținutul acestora) se ajunge implicit la nesocotirea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit căroră, „*în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”;

— Ordonanța de urgență criticată nesocotește art. 115 alin. (4) din Constituție, întrucât nu sunt justificate existența unei situații extraordinare și necesitatea instituirii de urgență a măsurilor prevăzute în cuprinsul acesteia. De asemenea, ordonanța de urgență nu cuprinde analiza efectelor ce s-ar produce asupra sistemului de sănătate în cazul neadoptării acestei reglementări, iar motivarea caracterului urgent al emiterii ordonanței de urgență este lacunară;

— Având în vedere că obligația de a plăti impozite și taxe este o îndatorire fundamentală prevăzută în art. 56 alin. (1) din Constituție, iar contribuția prevăzută de actul legislativ criticat are natura juridică a unei sarcini fiscale, rezultă că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 contravine prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție, potrivit căroră „*ordonanțele de urgență [...] nu pot afecta [...] îndatoririle prevăzute de Constituție*”;

— Impozitele, taxele, precum și alte sarcini fiscale asemănătoare, ce constituie venituri pentru bugetul de stat, respectiv bugetul asigurărilor sociale de stat, cum este și taxa instituită de art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, pot fi stabilite doar de către Parlament, ca unică autoritate legiuitoare a țării, astfel cum prevede art. 61 alin. (1) coroborat cu art. 137 alin. (1), art. 139 alin. (1) și art. 73 din Constituție. Astfel, prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2011 în această materie, Guvernul a încălcat, pe lângă dispozițiile art. 115 alin. (6), și dispozițiile art. 137 alin. (1) coroborat cu art. 139 alin. (1) din Constituție, legiferând într-un domeniu care este de competența exclusivă a Parlamentului;

— Din expunerea de motive la proiectul de lege de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2011 rezultă că au fost solicitate doar avizul Consiliului Concurenței și cel al Consiliului Legislativ, iar nu și cel al Consiliului Economic și Social. Pe cale de consecință, neconsultarea acestei instituții are ca efect încălcarea prevederilor constituționale ale art. 141;

— Este de necontestat dreptul statului de a reglementa măsuri și contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății. Aceste măsuri trebuie să aibă o bază legală în dreptul intern, în virtutea principiului legalității. În cazul în care statul ar percepe anumite sume de bani sub formă de contribuții financiare, fără a exista un suport legal, vorbim de o veritabilă priveră de proprietate. În speță, aplicarea contribuției trimestriale nu numai asupra prețului în sine al medicamentelor, ci și asupra taxei pe valoarea adăugată aplicată prețului medicamentelor, chiar dacă textul art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 nu consacră *in terminis* această posibilitate, duce la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție și ale art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea Cauza *Dangeville împotriva Franței*);

— Având în vedere Decizia nr. 39/2013 a Curții Constituționale, consideră că textul art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 este neconstituțional în măsura în care se interpretează în sensul că la calculul contribuției clawback se are în vedere și taxa pe valoarea adăugată, încălcându-se dispozițiile art. 56 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale”;

— În final arată că sunt încălcate și prevederile art. 11 și art. 148 din Constituție.

Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, exprimându-și opinia în Dosarul nr. 363D/2013, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În continuare face referire la deciziile Curții Constituționale nr. 548/2012, nr. 1.007/2012, nr. 39/2013 și nr. 52/2013. Instanța apreciază ca dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său nu sunt în contradicție cu prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1), art. 56 alin. (2), art. 115 alin. (4) și (6), art. 34 alin. (2), art. 1 alin. (3), art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a), art. 141 coroborat cu art. 1 alin. (5) din Constituție.

Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, exprimându-și opinia în Dosarul nr. 462D/2013, apreciază că excepția de neconstituționalitate este parțial întemeiată. În măsura în care valoarea consumului total trimestrial de medicamente prevăzută de formula de calcul include și taxa pe valoarea adăugată, pentru argumentele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 39/2013 prin care s-a declarat neconstituțională sintagma finală a art. 31 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, se impune și admiterea acestei excepții de neconstituționalitate.

În continuare, apreciază că celelalte argumente invocate de reclamantă în susținerea excepției de neconstituționalitate sunt neîntemeiate. În acest sens sunt considerentele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1.007/2012.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul arată că dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 au mai fost criticate, cu argumente similare, instanța de contencios constituțional reținând, în cuprinsul Deciziei nr. 1.007/2012, faptul că „în ceea ce privește critica de neconstituționalitate extrinsecă, astfel cum reiese din expunerea de motive, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 a fost adoptată: ca urmare a consumului ridicat de medicamente (...) ținând cont de necesitatea implementării unui sistem de contribuție sustenabil pentru suplimentarea în continuare a surselor de finanțare a sistemului public de sănătate în regim de urgență. Ca atare, critica de neconstituționalitate nu poate fi reținută”.

În ceea ce privește eventuala neconcordanță între prevederile actului normativ criticat și cele ale altor acte normative de același nivel, precizează că acestea nu pot forma obiectul controlului de constituționalitate.

De asemenea, în decizia sus-menționată Curtea Constituțională a reținut că „Din motivarea excepției de neconstituționalitate, precum și din considerentele încheierilor de sesizare, (...), criticile autoarelor excepției de neconstituționalitate privesc, în principal, modul de interpretare și aplicare a prevederilor art. 1 și art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011”. „Având în vedere cele arătate, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2011 și în mod special ale art. 1 și art. 3 criticate în speță vizează probleme ce țin de modul de interpretare și aplicare a legii la cauzele deduse judecării, aspect ce excedează competenței instanței de contencios constituțional, urmând ca excepția de neconstituționalitate să fie respinsă ca inadmisibilă”.

Referitor la o eventuală atingere adusă dreptului de proprietate, Curtea Constituțională a reținut, în cuprinsul Deciziei nr. 367/2012, faptul că „regula generală în materia impozitelor și taxelor este cuprinsă în art. 139 alin. (1) din Constituție, potrivit

căruia «Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege.» De asemenea, potrivit art. 56 din Constituție, contribuția cetățenilor la cheltuielile publice constituie o îndatorire fundamentală a acestora, neputându-se reține, în consecință, că prin stabilirea pe cale legală a unui impozit s-ar leza dreptul de proprietate al unei persoane».

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 680 din 26 septembrie 2011.

Dispozițiile art. 3 au următorul conținut: „(1) *Contribuția trimestrială se calculează prin aplicarea unui procent «p» asupra valorii consumului de medicamente, suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din bugetul Ministerului Sănătății, consum aferent vânzării fiecărui plătitor de contribuție.*

(2) *Procentul «p» se calculează astfel:*

$$p = \frac{CTt - BAT}{CTt} \times 100,$$

unde:

CTt = consumul total trimestrial de medicamente, suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din bugetul Ministerului Sănătății;

BAT = bugetul aprobat trimestrial, aferent medicamentelor suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din bugetul Ministerului Sănătății, calculat prin împărțirea la 4 a bugetului anual aprobat inițial prin legea bugetului de stat.

(3) *Valoarea procentului «p» se comunică persoanelor prevăzute la art. 1 de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate, odată cu consumul trimestrial prevăzut la art. 5 alin. (7).*

(4) *Contribuția trimestrială prevăzută la alin. (1) se calculează și se datorează pentru valoarea consumului de medicamente realizat după data de 30 septembrie 2011.*”

În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții, autorii excepției invocă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) potrivit căruia, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, art. 11 referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată, art. 56 alin. (2) referitor la justa așezare a sarcinilor fiscale, art. 61 potrivit căruia, „Parlamentul este (...) *unica autoritate legiuitoare a țării*”, art. 115 alin. (4) și (6) referitor la delegarea legislativă, art. 137 alin. (1) referitor la sistemul financiar, art. 139 alin. (1) referitor la impozite, taxe și alte contribuții, art. 141 referitor la Consiliul Economic și Social și art. 148 referitor la integrarea în Uniunea Europeană.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată, în ceea ce privește invocarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), că această critică vizează, pe

de-o parte, nesolicitarea avizului Consiliului Economic și Social, iar, pe de altă parte, conținutul notei de fundamentare și al preambulului ordonanței de urgență.

Referitor la nerespectarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) și ale art. 141 din perspectiva nesolicitării avizului Consiliului Economic și Social, reținem că, prin Decizia nr. 83 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 25 martie 2009, Curtea a constatat că art. 141 din Constituție se rezumă doar la consacrarea rolului Consiliului Economic și Social ca organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului, iar pentru detalii privind domeniile de specialitate în care acesta este consultat, textul face trimitere la legea sa organică de înființare, organizare și funcționare. Norma constituțională, exprimând sintetic rolul pur consultativ pentru Parlament și Guvern al Consiliului Economic și Social, nu face niciun fel de referire expresă la obligația inițiatorilor proiectelor de acte normative de a solicita avizul consultativ al Consiliului Economic și Social și nici cu privire la mecanismele de consultare a acestui organ consultativ, acestea fiind tratate în legea de organizare și funcționare a acestuia, la care Legea fundamentală face trimitere.

Într-un mod cu totul diferit, legiuitorul constituant a reglementat în art. 79 din Legea fundamentală rolul Consiliului Legislativ, care „*este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României*”. Sub acest aspect, nesolicitarea avizului consultativ al Consiliului Legislativ duce la neconstituționalitatea legii sau ordonanței — simplă sau de urgență. Dacă voința legiuitorului constituant ar fi fost în sensul impunerii obligativității solicitării avizului, atunci aceasta ar fi fost exprimată în cuprinsul art. 141 din Legea fundamentală, într-un mod asemănător celui folosit la redactarea art. 79, pentru reglementarea rolului și atribuțiilor Consiliului Legislativ.

Având în vedere aspectele menționate, Curtea constată că nici în speța de față nu poate fi reținută neconstituționalitatea ordonanței de urgență prin raportare la art. 141 din Constituție.

În ceea ce privește critica referitoare la conținutul preambulului ordonanței de urgență, Curtea reține că pentru ordonanțele de urgență preambulul este obligatoriu, acesta cuprinzând prezentarea elementelor de fapt și de drept ale situației extraordinare ce impune recurgerea la această cale de reglementare. Astfel, această critică se suprapune celei referitoare la nesocotirea art. 115 alin. (4) din Constituție, potrivit căreia nu sunt justificate existența unei situații extraordinare și necesitatea instituirii de urgență a măsurilor prevăzute în cuprinsul ordonanței de urgență criticate. În legătură cu acest aspect, Curtea, prin Decizia nr. 1.007 din 27 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878 din 21 decembrie 2012, a reținut că, astfel cum reiese din expunerea de motive, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 a fost adoptată:

— ca urmare a consumului ridicat de medicamente care a condus la depășirea plafonului alocat și pentru asigurarea unui acces neîntrerupt al populației la medicamentele cu și fără contribuție personală acordate în ambulatoriu, în cadrul programelor naționale de sănătate;

— ținând cont de necesitatea implementării unui sistem de contribuție sustenabil pentru suplimentarea în continuare a surselor de finanțare a sistemului public de sănătate în regim de urgență, în vederea asigurării asistenței medicale a populației, și de faptul că neadoptarea unor măsuri imediate ar conduce la imposibilitatea organizării corespunzătoare a activităților din domeniul sanitar și la imposibilitatea îmbunătățirii condițiilor de desfășurare a acestora.

Or, amânarea adoptării acestor măsuri imediate ar avea consecințe negative în ceea ce privește calitatea serviciilor

medicale prin lipsa resurselor financiare necesare asigurării asistenței medicale pentru un număr important de pacienți.

De asemenea, ordonanța a fost adoptată și în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, cu impact direct asupra asigurării asistenței medicale a populației, prin suplimentarea surselor de finanțare a sistemului public de sănătate. Ca atare, Curtea a statuat că nu poate fi reținută încălcarea acestei prevederi constituționale.

În continuare, Curtea Constituțională consideră că nu intră în competența sa verificarea conținutului notelor de fundamentare în ceea ce privește lipsa studiilor, lucrărilor de cercetare și evaluărilor statistice, care au stat la adoptarea ordonanței de urgență, sau în ceea ce privește analiza impactului macroeconomic și a celui asupra mediului de afaceri al dispozițiilor ordonanței criticate. Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, „*Curtea Constituțională asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului*”. Astfel, nu poate fi reținută nici această critică de neconstituționalitate.

În ceea ce privește critica potrivit căreia, prin ordonanța de urgență, Guvernul a reglementat într-un domeniu care este de competența exclusivă a Parlamentului, Curtea reține că prin Decizia nr. 1.286 din 14 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 9 decembrie 2010, și Decizia nr. 1.359 din 21 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 822 din 9 decembrie 2010, a statuat că regula generală în materia impozitelor și taxelor este cuprinsă în art. 139 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „*Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege*”. De asemenea, prin Decizia nr. 463 din 6 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 612 din 14 iulie 2006, Curtea a reținut că obligația cetățenilor prevăzută la art. 56 alin. (1) din Constituție, de a contribui, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice, este valabilă și pentru persoanele juridice.

Totodată, prin Decizia nr. 5 din 14 iulie 1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 22 iulie 1992, Decizia nr. 299 din 6 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 17 ianuarie 2002, și Decizia nr. 123 din 1 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 280 din 21 aprilie 2011, Curtea a reținut că termenul „*numai*” folosit de prevederile alin. (1) al art. 139 din Constituție are semnificația de a interzice posibilitatea stabilirii de impozite și taxe pentru bugetul de stat prin acte normative inferioare, ca forță juridică, legii. În această categorie nu intră ordonanțele emise de Guvern, ci hotărârile Guvernului, care se emit pentru organizarea executării legilor, ordinele miniștrilor etc. A spune că expresia „*numai*” exclude posibilitatea adoptării de ordonanțe, fiind un domeniu rezervat legii organice, înseamnă a adăuga la Constituție.

Întrucât, astfel cum s-a arătat, stabilirea impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat, precum și a condițiilor de impozitare intră în competența exclusivă a legiuitorului, adoptând reglementarea criticată, Guvernul, în calitate sa de legiuitor delegat, a acționat în limitele acestei competențe, prin stabilirea unei taxe menite să asigure un acces neîntrerupt al populației la medicamente, neputându-se reține că astfel ar fi contravenit principiului așezării juste a sarcinilor fiscale.

Pe de altă parte, Curtea, prin Decizia nr. 344 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 678 din 5 noiembrie 2013, a observat că prevederile criticate au fost edictate în virtutea prevederilor art. 61 din Constituție, potrivit cărora „*Parlamentul este [...] unica autoritate*

legiuitoare a țării”, coroborate cu cele ale art. 115 referitoare la delegarea legislativă.

În continuare, Curtea observă că o altă critică a autorilor excepției se referă la neconstituționalitatea ordonanței de urgență din perspectiva art. 115 alin. (6) din Constituție, potrivit căroră „*ordonanțele de urgență [...] nu pot afecta [...] îndatoririle prevăzute de Constituție*”. Se susține că prin introducerea acestei taxe se afectează o îndatorire fundamentală, prevăzută în art. 56 alin. (1) din Constituție, ceea ce încalcă limitele impuse de textul constituțional al art. 115 alin. (6) în ceea ce privește adoptarea ordonanțelor de urgență.

Curtea reține că, potrivit art. 115 alin. (6) din Constituție, „*Ordonanțele de urgență [...] nu pot afecta [...] îndatoririle prevăzute de Constituție, [...]*”. Interpretarea și aplicarea acestei dispoziții constituționale impune, pentru început, clarificarea a două probleme, și anume de a stabili conținutul noțiunii de „*îndatoriri prevăzute de Constituție*”, pe de-o parte, și de a lămuri sintagma „*a afecta*”, cu referire la îndatoririle fundamentale, pe de altă parte.

Referitor la conținutul noțiunii de „*îndatoriri prevăzute de Constituție*”, Curtea consideră că aceasta se referă la orice îndatorire specificată de prevederile constituționale, iar nu doar la acele îndatoriri prevăzute la titlul II Capitolul III — *Îndatoririle fundamentale din Constituție*. Astfel, de exemplu, intră în sfera îndatoririlor prevăzute de Legea fundamentală obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor — art. 1 alin. (5), obligația statului român de a îndeplini întocmai și cu bună-credință obligațiile ce îi revin din tratatele la care este parte — art. 11 alin. (1), obligația autorităților publice să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale — art. 59 alin. (2) etc. De asemenea, sfera persoanelor cărora le incumbă îndeplinirea unor îndatoriri fundamentale nu este limitată la categoria cetățenilor, ci ea cuprinde și alți subiecți, ca, de exemplu, statul sau autoritățile publice.

În ceea ce privește sintagma „*a afecta*”, prevăzută de prevederile constituționale ale art. 115 alin. (6), Curtea reține că prin Decizia nr. 1.189 din 6 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 25 noiembrie 2008, a statuat că verbul „*a afecta*” este susceptibil de interpretări diferite, așa cum rezultă din unele dicționare. Din punctul de vedere al Curții, aceasta urmează să rețină numai sensul juridic al noțiunii, sub diferite nuanțe, cum ar fi: „*a suprima*”, „*a aduce atingere*”, „*a prejudicia*”, „*a vătăma*”, „*a leza*”, „*a antrena consecințe negative*”.

În continuare, Curtea apreciază că sintagma „*a afecta*” raportată la noțiunea de „*îndatoriri prevăzute de Constituție*” trebuie examinată în lumina jurisprudenței sale, dar cu anumite nuanțări, determinate de modul de îndeplinire al acestor îndatoriri și de subiecții cărora le incumbă sarcina îndeplinirii lor.

Având în vedere cele expuse mai sus, precum și datele cauzei de față, Curtea apreciază că legiuitorul delegat nu a afectat prin prezenta ordonanță de urgență vreuna din îndatoririle prevăzute de Constituție, din contră a reglementat plata unei contribuții, care este venit la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

Astfel, Curtea consideră că nu a avut loc o încălcare a textului constituțional al art. 115 alin. (6) în ceea ce privește afectarea unei îndatoriri fundamentale, subiectele de drept vizate putându-și modula conduita în funcție de ipoteza normei juridice criticate.

În ceea ce privește invocarea prevederilor art. 44 din Constituție și ale art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea apreciază că nici aceasta nu este întemeiată.

Astfel, autorii excepției solicită Curții să constate, pe de-o parte, că taxa de clawback datorată pe perioada de dinainte de 30 septembrie 2011 se calcula după deducerea taxei pe

valoarea adăugată (art. 363¹ din Legea nr. 95/2006), iar, pe de altă parte, că în ceea ce privește taxa datorată începând cu data de 1 ianuarie 2012, având în vedere Decizia nr. 39/2013, de asemenea, aceasta se calculează după deducerea taxei pe valoarea adăugată.

Plecând de la aceste premise, Curtea, în continuare, potrivit autorilor excepției, ar trebui să constate că pentru trimestrul al patrulea al anului 2011, deși textul de lege criticat nu prevede expres, în baza de calcul al taxei de clawback este cuprinsă și taxa pe valoarea adăugată. Determinând în acest fel neconstituționalitatea textului criticat, Curtea, în final, ar trebui să pronunțe o decizie de interpretare în sensul celor reținute prin Decizia nr. 39/2013.

Având în vedere cele arătate, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 criticate în speță vizează probleme ce țin de modul de interpretare și aplicare a legii la cauzele deduse judecării, aspect ce excedează competenței instanței de contencios constituțional. De altfel, Curtea reține că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat, cu valoarea de principiu, în sensul că, în virtutea principiului general valabil în materie fiscală, impozitele și taxele se aplică asupra materiei impozabile — venituri sau bunuri, nu și asupra celorlalte impozite, or, aplicarea taxei de clawback la o altă taxă este contrară prevederilor constituționale referitoare la așezarea justă a sarcinilor fiscale, motiv pentru care includerea taxei pe valoarea adăugată în valoarea totală a vânzărilor de medicamente în raport cu care se calculează taxa de clawback este neconstituțională. (A se vedea Decizia nr. 39 din 5 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 20 februarie 2013.)

Astfel, rămâne ca instanța de judecată să facă interpretarea și aplicarea legii în cauzele deduse judecării acesteia, ținând cont de dispozițiile legale aplicabile acestora, în limitele investiției, în conformitate cu prevederile constituționale și convenționale. În același sens s-a pronunțat Curtea prin Decizia nr. 1.007 din

27 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878 din 21 decembrie 2012, și Decizia nr. 263 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 10 iulie 2013.

Referitor la încălcarea prevederilor Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și, implicit, a dispozițiilor art. 11 și pe cele ale art. 148 alin. (2) din Constituție, Curtea a stabilit, în Decizia nr. 1.249 din 7 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 16 noiembrie 2010, Decizia nr. 137 din 25 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 22 martie 2010, și Decizia nr. 1.596 din 26 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 18 ianuarie 2010, că nu este de competența sa să analizeze conformitatea unei dispoziții de drept național cu textul unei directive europene prin prisma art. 148 din Constituție. O atare competență aparține instanței de judecată, care, pentru a ajunge la o concluzie corectă și legală, din oficiu sau la cererea părții, poate formula o întrebare preliminară în sensul art. 267 din Tratat la Curtea de Justiție a Uniunii Europene. În situația în care Curtea Constituțională s-ar considera competentă să se pronunțe asupra conformității legislației naționale cu cea europeană, s-ar ajunge la un posibil conflict de jurisdicții între cele două instanțe, ceea ce, la acest nivel, este inadmisibil. De asemenea, Curtea a mai arătat că toate aceste aspecte converg spre a demonstra faptul că sarcina aplicării cu prioritate a reglementărilor comunitare obligatorii în raport cu prevederile legislației naționale revine instanței de judecată. Este o chestiune de aplicare a legii, și nu de constituționalitate. Curtea a constatat că, în raporturile dintre legislația comunitară și cea națională (cu excepția Constituției), se poate vorbi numai de prioritatea de aplicare a celei dintâi față de cealaltă, chestiune ale cărei constatare și aplicare intră în competența instanțelor judecătorești.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială „Novo Nordisk Farma” — S.R.L. și de Societatea Comercială „Sermedic” — S.R.L. în dosarele nr. 7.374/2/2012 și nr. 7.198/2/2012 ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblu sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 februarie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 77

din 11 februarie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, excepție ridicată de Aurelian Hoffman în Dosarul nr. 2.460/289/2013 al Judecătoriei Reghin și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 822D/2013.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. 317 din 18 iunie 2013.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 noiembrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 2.460/289/2013, **Judecătoria Reghin a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România**, excepție ridicată de Aurelian Hoffman într-o cauză întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 136/1995.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată, în esență, că faptele ilicite au antrenat atât răspunderea penală, cât și răspunderea civilă delictuală, situație în care este neechitabil și neconstituțional ca prin dispozițiile unei legi ordinare să se stabilească o nouă formă de răspundere penală, care lipsește de efecte juridice contractul de asigurare valabil încheiat, chiar dacă infracțiunea săvârșită în timpul producerii accidentului nu are nicio legătură cu accidentul produs.

Judecătoria Reghin opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile criticate sunt constituționale, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 303 din 30 decembrie 1995, care au următorul cuprins: „*Asigurătorul recuperează sumele plătite drept despăgubiri de la persoana răspunzătoare de producerea pagubei, în următoarele cazuri: [...]*”

b) accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiuni săvârșite cu intenție, chiar dacă aceste fapte nu s-au produs pe astfel de drumuri sau în timpul comiterii altor infracțiuni săvârșite cu intenție;”

În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate dispozițiile constituționale ale art. 23 alin. (12) cu privire la legalitatea incriminării, art. 73 alin. (3) lit. h) privind categoriile de legi (legiferarea infracțiunilor, pedepselor și regimului executării acestora), art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată, art. 53 alin. (2) referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 136 alin. (5) privind proprietatea privată. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 4 paragraful 1 — *Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori* — din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele:

I. Prevederile art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România au mai fost supuse controlului de constituționalitate, în raport cu critici și prevederi constituționale similare, sens în care este Decizia nr. 317 din 18 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 15 iulie 2013, prin care Curtea a respins ca neîntemeiate criticile.

1. În ceea ce privește încălcarea prevederilor art. 23 alin. (12) din Constituție și ale art. 4 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a constatat că dispozițiile de lege criticate nu contravin principiului legalității incriminării, ci, dimpotrivă, asigură caracterul de previzibilitate al normei juridice, iar lipsirea de efecte juridice a unui contract nu reprezintă o nouă formă de răspundere penală, ci doar consecința nerespectării obligației

la care partea, în speță, asiguratul este ținut în temeiul contractului de asigurare.

2. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor constituționale ale art. 44 și art. 136 alin. (5), Curtea a reținut că la încheierea contractului de asigurare, asiguratul și-a asumat, prin acceptarea obligațiilor contractuale, și riscul suportării sumelor plătite drept despăgubiri victimelor, în cazul în care accidentul s-a produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiuni săvârșite cu intenție, chiar dacă aceste fapte nu s-au produs pe astfel de drumuri sau în timpul comiterii altor infracțiuni săvârșite cu intenție, cu consecința diminuării patrimoniului său și, ca atare, prevederile criticate nu contravin normelor constituționale privind proprietatea.

3. Potrivit art. 4 din Legea nr. 136/1995, asigurarea de răspundere civilă pentru prejudiciile produse prin accidente de autovehicule este o asigurare obligatorie. Expresia acestui caracter obligatoriu o reprezintă faptul că persoanele fizice sau juridice care au în proprietate vehicule supuse înmatriculării/înregistrării în România au obligația legală să încheie o astfel de asigurare, cât și faptul că în asigurarea obligatorie raporturile dintre asigurat și asigurător, drepturile și obligațiile fiecărei părți sunt stabilite prin lege.

Astfel, asigurarea de răspundere civilă auto este un contract forțat prin care asigurătorul se obligă, corelativ încasării primelor de asigurare, să acorde despăgubiri pentru prejudiciile pentru care asigurații răspund față de terțe persoane păgubite prin accidente de vehicule. Stabilirea și acordarea despăgubirii se realizează în baza contractului de asigurare, fie prin procedura administrativă instituită prin normele Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (Autorității de Supraveghere Financiară), fie prin hotărâre judecătorească. Despăgubirea plătită de către asigurător celor păgubiți prin accidente produse de autovehicule nu se recuperează de către acesta de la persoana răspunzătoare de producerea pagubei. Asigurătorul are acțiune în regres pentru despăgubirile plătite numai în cazurile speciale, expres și limitativ prevăzute de art. 58 din Legea nr. 136/1995. Din această perspectivă se poate concluziona că răspunderea asigurătorului față de persoana prejudiciată, în materia asigurării de răspundere civilă auto, este o răspundere contractuală,

asumată prin contractul de asigurare, și, totodată, o răspundere directă, asigurătorul asumându-și conduita asiguratului.

În cazurile prevăzute de art. 58 din Legea nr. 136/1995, asigurătorul are un rol de simplu garant al plății despăgubirilor, avansând, fără a o suporta finalmente, o sumă care va reintra în patrimoniul său pe calea regresului. În toate celelalte situații asigurătorul nu este doar un simplu garant, ci adevăratul debitor al despăgubirii care se cuvine terțului prejudiciat, deoarece el nu doar avansează, ci suportă, efectiv și definitiv, prejudiciul cauzat prin culpa asiguratului său. Prin urmare, având în vedere faptul că situațiile de excepție prevăzute de art. 58 din Legea nr. 136/1995 (accidentul a fost produs cu intenție, accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiuni săvârșite cu intenție) se regăsesc în cazul proceselor penale, asigurătorul va fi obligat la plata despăgubirilor către terța persoană păgubită. Cuantumul acestor despăgubiri trebuie să respecte nivelul stabilit prin normele Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (Autorității de Supraveghere Financiară). Astfel, ca o consecință a stabilirii răspunderii penale, în procesul penal, însă distinct de acesta, în situația prevăzută de dispozițiile art. 58 din Legea nr. 136/1995, asigurătorul va avea drept de regres, pentru suma plătită ca despăgubire, împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului în cadrul unui alt proces decât cel penal.

4. Având în vedere cele expuse mai sus, dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție nu au incidență în cauză, întrucât prin art. 58 din Legea nr. 136/1995 nu se instituie sancțiuni penale, ci se reglementează o acțiune în regres pentru asigurător.

5. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în această decizie își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

II. Având în vedere cele prezentate mai sus, invocarea prevederilor constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți nu poate fi reținută, întrucât nu s-a constatat încălcarea vreunei prevederi constituționale care consacră drepturi sau libertăți fundamentale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Aurelian Hoffman în Dosarul nr. 2.460/289/2013 al Judecătoriei Reghin și constată că dispozițiile art. 58 lit. b) din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Reghin și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 11 februarie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionita Cochintu

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE**

**pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 837/2004
privind organizarea și funcționarea Autorității pentru
Valorificarea Activelor Statului și pentru modificarea anexei
nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 368/2010
privind revocarea unor membri ai Consiliului de supraveghere
și îndrumare a activității Autorității pentru Valorificarea
Activelor Statului, pentru aprobarea structurii organizatorice
a Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, precum
și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 837/2004
privind organizarea și funcționarea Autorității
pentru Valorificarea Activelor Statului**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Alineatul (1) al articolului 4 din Hotărârea Guvernului nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 4 iunie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — (1) Structura organizatorică a Autorității pentru Administrarea Activelor Statului se aprobă prin hotărâre a Guvernului. În structura organizatorică a Autorității pentru Administrarea Activelor Statului pot funcționa direcții, servicii și birouri, precum și activități în teritoriu.”

Art. II. — Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 368/2010 privind revocarea unor membri ai Consiliului de supraveghere și îndrumare a activității Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, pentru aprobarea structurii organizatorice a Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, precum și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 837/2004 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 275 din 28 aprilie 2010, cu modificările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta hotărâre.

Art. III. — Încadrarea personalului Autorității pentru Administrarea Activelor Statului în numărul maxim de posturi aprobat și în noua structură organizatorică se face în termenele și cu respectarea condițiilor prevăzute de legislația în vigoare pentru fiecare categorie de personal.

Art. IV. — Prezenta hotărâre intră în vigoare la 15 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:

Ministrul economiei,

Constantin Niță

Președintele Autorității

pentru Administrarea Activelor Statului,

Stan Popa

Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,

Nicolae-Liviu Dragnea

Ministrul finanțelor publice,

Ioana-Maria Petrescu

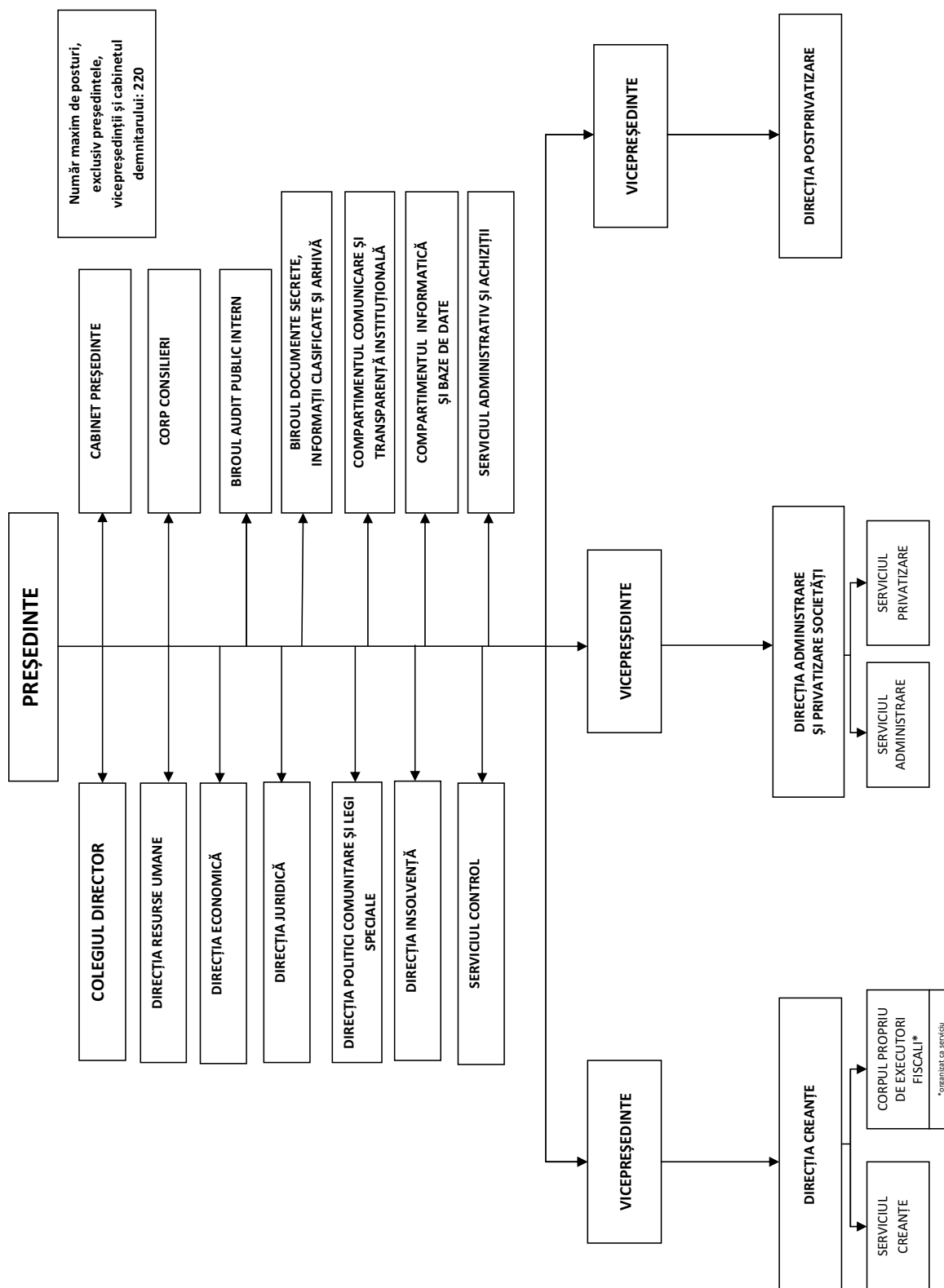
Ministrul delegat pentru buget,

Liviu Voinea

Ministrul muncii, familiei, protecției sociale
și persoanelor vârstnice,

Rovana Plumb

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A AUTORITĂȚII PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ**pentru implementarea Ghidului ESMA cu privire la politicile și practicile de remunerare**

În temeiul prevederilor art. 1 alin. (2), art. 2 alin. (1) lit. a) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 6 alin. (2) și art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (3) și art. 30 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 1.095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe), de modificare a Directivei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Directivei 2009/77/CE a Comisiei, potrivit deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din data de 26 martie 2014,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. 1. — Autoritatea de Supraveghere Financiară aplică Ghidul ESMA cu privire la politicile și practicile de remunerare, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta normă.

Art. 2. — (1) Societățile de servicii de investiții financiare și instituțiile de credit înregistrate în Registrul public al Autorității de Supraveghere Financiară în calitate de intermediari au obligația de a întocmi proceduri distincte privind remunerarea, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și cu prevederile ghidului menționat la art. 1, și de a revizui procedurile adecvate privind mecanismele de control intern, în conformitate cu prevederile aceluiași ghid.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și societăților de administrare a investițiilor care prestează activitățile menționate la art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, precum și administratorilor fondurilor de investiții alternative (AFIA) care prestează activitățile menționate la art. 6 alin. (4) lit. a) și b) din Directiva 2011/61/UE a Parlamentului

European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1.060/2009 și (UE) nr. 1.095/2010.

(3) Procedurile prevăzute la alin. (1) se vor transmite Autorității de Supraveghere Financiară până cel târziu la data de 10 septembrie 2014.

Art. 3. — În vederea aplicării prezentei norme, funcția de asigurare a conformității din ghidul menționat la art. 1 corespunde funcției de reprezentant al compartimentului de control intern conform Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, și reglementărilor emise în aplicarea acesteia.

Art. 4. — În tot cuprinsul ghidului menționat la art. 1, sintagma „ar trebui” se înlocuiește cu termenul „trebuie”.

Art. 5. — Nerespectarea prevederilor prezentei norme se sancționează potrivit dispozițiilor titlului X din Legea nr. 297/2004, cu modificările și completările ulterioare, și titlului I cap. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012.

Art. 6. — Prezenta normă intră în vigoare la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Prim-vicepreședintele Autorității de Supraveghere Financiară,

Daniel Dăianu

București, 27 martie 2014.

Nr. 4.

ANEXĂ

Ghid cu privire la politicile și practicile de remunerare**(Directiva privind piețele instrumentelor financiare, MiFID)****I. Domeniu de aplicare**

1. Prezentul ghid se aplică:

a) firmelor de investiții [astfel cum sunt definite la art. 4 alin. (1) pct. (1) din Directiva privind piețele instrumentelor financiare („MiFID”)], inclusiv instituțiilor de credit atunci când furnizează servicii de investiții, societăților de administrare a OPCVM-urilor (organisme de plasament colectiv în valori mobiliare) și administratorilor externi ai fondurilor de investiții alternative (AFIA) atunci când aceștia furnizează servicii de investiții de tipul administrării portofoliilor individuale sau servicii conexe [în sensul art. 6 alin. (3) lit. (a) și (b) din Directiva OPCVM și al art. 6 alin. (4) lit. (a) și (b) din Directiva AFIA]; și

b) autorităților competente.

2. Prezentul ghid se aplică în legătură cu furnizarea serviciilor de investiții enumerate în secțiunea A din anexa I la Directiva MiFID și a serviciilor conexe enumerate în secțiunea B a aceleiași anexe.

3. Prezentul ghid abordează situațiile în care serviciile sunt furnizate clienților de retail și ar trebui, de asemenea, să se aplice, în măsura în care prezintă relevanță, atunci când serviciile sunt furnizate clienților profesionali.

4. Prezentul ghid se aplică după 60 de zile calendaristice de la data cerinței de raportare menționate la alin. 11.

II. Definiții

5. Cu excepția cazurilor în care se menționează altfel, termenii utilizați în Directiva privind piețele instrumentelor financiare au același înțeles în prezentul ghid. În sensul prezentului ghid se aplică următoarele definiții:

— *autoritate competentă* — o autoritate desemnată de un stat membru în temeiul art. 48 din Directiva privind piețele instrumentelor financiare să îndeplinească atribuțiile prevăzute în MiFID;

— *Directiva privind piețele instrumentelor financiare* — Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de

modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului;

— *Directiva de punere în aplicare a MiFID* — Directiva 2006/73/CE a Comisiei din 10 august 2006 de punere în aplicare a Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind cerințele organizatorice și condițiile de funcționare ale întreprinderilor de investiții și termenii definiți în sensul directivei menționate;

— *Regulamentul ESMA* — Regulamentul (UE) nr. 1.095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei;

— *conducere superioară* — persoana sau persoanele care conduc efectiv activitatea firmei de investiții [a se vedea art. 2 alin. (9) din Directiva de punere în aplicare a MiFID];

— *persoană(e) relevantă(e)*¹ — persoanele care au un impact semnificativ asupra serviciului furnizat și/sau a comportamentului corporativ al firmei, inclusiv persoanele care fac parte din personalul de primă linie lucrând direct cu clienții, personalul de vânzări și/sau alți membri ai personalului implicați în mod indirect în furnizarea serviciilor de investiții și/sau conexe, a căror remunerare poate genera stimulente necuvenite pentru a acționa împotriva interesului clienților lor. Acestea includ persoanele care supraveghează echipa de vânzări (cum sunt superiorii ierarhici) și care pot fi stimulate să exercite presiuni asupra personalului de vânzări sau analiștii financiari ale căror lucrări pot fi utilizate de personalul de vânzări pentru a determina clienții să ia decizii investiționale. Persoanele implicate în soluționarea reclamațiilor, tratarea creanțelor, menținerea clienților și în proiectarea și dezvoltarea de produse constituie alte exemple de „persoane relevante”. De asemenea, persoanele relevante includ agenții delegați ai firmei.²

— *remunerație* — toate formele de plată sau prestații acordate în mod direct sau indirect de către firme persoanelor relevante în legătură cu furnizarea de servicii de investiții și/sau conexe clienților. Forma de remunerare poate fi financiară (cum ar fi în numerar, acțiuni/părți sociale, opțiuni, anulări ale împrumuturilor către persoanele relevante în momentul concedierii, contribuții la pensie, remunerare de către părți terțe, de exemplu, prin modele de cote de profit, măririi de salariu) sau nefinanciară (cum ar fi avansare în carieră, asigurare de sănătate, reduceri ori indemnizații speciale pentru mașină sau telefon mobil, deconturi generoase de cheltuieli, seminare în destinații exotice etc.);

— *criterii cantitative* — în sensul prezentului ghid, datele preponderent numerice sau financiare utilizate pentru a stabili remunerația unei persoane relevante (de exemplu, valoarea instrumentelor vândute, volumele de vânzări, stabilirea țintelor pentru vânzări sau clienți noi etc.);

— *criterii calitative* — în sensul prezentului ghid, preponderent alte criterii decât cele cantitative. Termenul se poate referi și la date numerice sau financiare utilizate pentru evaluarea calității performanței persoanei relevante și/sau a serviciului furnizat de aceasta clientului, de exemplu, rentabilitatea investiției clientului, numărul foarte mic de reclamații într-un interval lung de timp etc.

6. Ghidul nu reflectă obligații absolute. Din acest motiv, se folosesc frecvent cuvintele „ar trebui”. Totuși, atunci când se descrie o cerință a MiFID sau a Directivei de punere în aplicare a MiFID, se folosesc cuvintele „trebuie” sau „sunt obligate (obligați)”.

III. Scop

7. Scopul prezentului ghid este de a asigura punerea în aplicare, în mod unitar și îmbunătățit, a cerințelor existente ale MiFID privind conflictele de interese și normele de conduită în domeniul remunerării. Pe de o parte, politicile și practicile de remunerare ar trebui să asigure conformitatea cu cerințele privind conflictele de interese, prevăzute la art. 13 alin. (3) și (18) din MiFID, iar, pe de altă parte, ar trebui să asigure și conformitatea cu normele de conduită prevăzute la art. 19 din MiFID.

8. ESMA se așteaptă ca prezentul ghid să promoveze o mai bună convergență în interpretarea și în abordarea sub aspectul supravegherii a cerințelor MiFID privind conflictele de interese și normele de conduită în domeniul remunerării, prin evidențierea mai multor aspecte importante și, astfel, prin sporirea valorii standardelor existente. Asigurând, prin contribuția sa, că firmele respectă standardele de reglementare, ESMA anticipează o consolidare corespunzătoare a protecției investitorilor.

IV. Obligații de conformitate și de raportare

Statutul ghidului

9. Prezentul document conține orientări publicate în temeiul art. 16 din Regulamentul ESMA. În conformitate cu art. 16 alin. (3) din Regulamentul ESMA, autoritățile competente și participanții pe piețele financiare trebuie să depună toate eforturile pentru a respecta ghidul.

10. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul trebuie să se conformeze, integrându-l în practicile lor de supraveghere, inclusiv atunci când anumite orientări se adresează în primul rând participanților pe piețele financiare.

Cerințe de raportare

11. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul trebuie să notifice ESMA dacă respectă sau intenționează să respecte ghidul, precizând motivele nerespectării în cazul în care nu se conformează ori nu intenționează să se conformeze, în termen de două luni de la data publicării versiunilor traduse de ESMA la MiFID_remuneration606@esma.europa.eu. În lipsa unui răspuns în acest sens până la expirarea termenului menționat, autoritățile competente vor fi considerate neconforme. Un model de notificare este disponibil pe site-ul ESMA.

12. Participanții pe piețele financiare nu sunt obligați să raporteze dacă respectă sau nu prezentul ghid.

V. Orientări privind politicile și practicile de remunerare (MiFID)

V.I Guvernanța și elaborarea politicilor și practicilor de remunerare în contextul cerințelor MiFID privind normele de conduită și conflictele de interese

13. La elaborarea sau reevaluarea politicilor și practicilor de remunerare, firmele ar trebui să ia în considerare riscurile asociate cu normele de conduită și conflictele de interese. Politicile și practicile de remunerare ale unei firme ar trebui să fie aliniate la obligațiile efective de gestionare a conflictelor de interese (care ar trebui să includă evitarea conflictelor de interese create de acele politici și practici de remunerare) și la

¹ Deși „persoana relevantă” este definită la art. 2 alin. (3) din Directiva de punere în aplicare a MiFID, prezentul ghid se concentrează asupra remunerării tuturor persoanelor implicate în furnizarea de servicii de investiții și/sau conexe — în special a celor care au un impact semnificativ asupra serviciului furnizat și a profilului de risc asociat normelor de conduită și/sau a celor care pot influența comportamentul corporativ.

² A se vedea alin. 49, pagina 16, din documentul CESR (Comitetului autorităților europene de reglementare a piețelor valorilor mobiliare) intitulat „Stimulente: raport privind bunele și relele practici” din 19 aprilie 2010 (ref. CESR/10—295). Alineatul menționat prevede că, „în conformitate cu art. 23 din MiFID, o firmă de investiții își asumă responsabilitatea totală și necondiționată pentru agenții săi delegați. În aceste condiții, recompensarea agentului delegat poate fi privită ca o plată internă în cadrul firmei, care nu intră sub incidența normelor privind stimulentele.”

obligațiile de gestionare a riscului asociat normelor de conduită, pentru a asigura că interesele clienților nu sunt afectate de politicile și practicile de remunerare adoptate de firmă pe termen scurt, mediu și lung.

14. Politicile și practicile de remunerare ar trebui concepute astfel încât să nu creeze stimulente care ar putea determina persoanele relevante să favorizeze interesul propriu sau interesele firmei (de exemplu, în cazul autoplasamentului³ ori atunci când o firmă promovează vânzarea produselor care îi aduc un câștig mai mare) în detrimentul potențial al clienților.

15. De asemenea, în cazul în care politicile și practicile de remunerare ale firmelor leagă în mod direct remunerația de vânzarea anumitor instrumente financiare sau a unei anumite categorii de instrumente financiare, este puțin probabil ca aceste firme să poată demonstra, în această situație, conformitatea cu cerințele MiFID privind normele de conduită sau conflictele de interese.

16. La elaborarea sau reevaluarea politicilor și practicilor de remunerare, firmele ar trebui să ia în considerare toți factorii relevanți, cum sunt, dar fără a se limita la, rolul jucat de persoanele relevante, tipul de produse oferite și metodele de distribuție (de exemplu, recomandat sau nerecomandat, „față în față” ori prin intermediul mijloacelor de telecomunicație), pentru a preveni ca riscurile potențiale asociate cu normele de conduită și conflictele de interese să afecteze negativ interesele clienților lor și pentru a se asigura că firma gestionează în mod adecvat orice risc rezidual aferent.

17. La elaborarea sau reevaluarea politicilor și practicilor de remunerare, firmele ar trebui să se asigure că raportul dintre componentele fixe și cele variabile ale remunerației este adecvat, pentru a ține seama de interesele clienților lor: remunerația variabilă ridicată, bazată pe criterii cantitative, poate crește concentrarea persoanei relevante asupra câștigurilor pe termen scurt, și nu asupra interesului clientului. De asemenea, politicile și practicile de remunerare instituite ar trebui să permită funcționarea unei politici flexibile privind remunerația variabilă, incluzând, după caz, posibilitatea de a nu mai plăti nicio remunerație variabilă.

18. La evaluarea performanței în scopul stabilirii remunerației variabile, firmele ar trebui să nu țină seama doar de volumele de vânzări, deoarece acest lucru poate crea conflicte de interese, care, în ultimă instanță, pot fi defavorabile clientului. La stabilirea remunerației pentru agenții delegați, firmele pot lua în considerare statutul special al acestora (de obicei, agenți comerciali independenți) și specificul național respectiv.⁴ Totuși, în aceste cazuri, politicile și practicile de remunerare ale firmelor ar trebui să definească criterii adecvate care să fie utilizate pentru evaluarea performanței persoanelor relevante. Această evaluare ar trebui să se bazeze pe criterii calitative, încurajând persoanele relevante să acționeze în interesul clientului.

19. Atunci când remunerația este integral sau parțial variabilă, politicile și practicile de remunerare ale firmelor ar trebui să definească criterii adecvate care să fie utilizate pentru alinierea intereselor persoanelor relevante sau ale firmelor la cele ale clienților. În acest sens, firmele ar trebui să aibă în vedere criterii calitative care să încurajeze persoanele relevante să acționeze în interesul clientului.⁵ Exemple de criterii calitative sunt: conformitatea cu cerințele de reglementare (în special normele de conduită și mai ales reevaluarea caracterului

adecvat al instrumentelor vândute clienților de către persoanele relevante) și cu procedurile interne, tratamentul echitabil al clienților și satisfacția clientului.

20. De asemenea, la stabilirea performanței persoanelor relevante, firmele ar trebui să țină seama de rezultatele activităților acestora din punctul de vedere al conformității cu normele de conduită și, în general, cu obligația de a se îngriji de interesul clienților lor.

21. Modul în care sunt elaborate politicile și practicile de remunerare ar trebui să fie aprobat de conducerea superioară sau, după caz, de funcția de supraveghere, în urma consultării cu funcția de asigurare a conformității, și să fie pus în aplicare de funcțiile corespunzătoare pentru a promova o guvernare corporativă eficientă. Conducerea superioară ar trebui să fie responsabilă pentru punerea în aplicare a politicilor și practicilor de remunerare și pentru prevenirea și gestionarea oricăror riscuri relevante pe care le pot genera politicile și practicile de remunerare.⁶

22. De asemenea, politicile și practicile de remunerare ale firmelor ar trebui să adopte și să mențină măsuri care să le permită să identifice în mod eficient cazurile în care persoana relevantă nu acționează în interesul clientului și să ia măsuri de remediere.

23. Persoanele relevante ar trebui să fie informate în mod clar, încă de la început, asupra criteriilor care vor fi utilizate pentru stabilirea valorii remunerației lor și a măsurilor și calendarului evaluărilor de performanță ale acestora. Criteriile utilizate de firme pentru evaluarea performanței persoanelor relevante ar trebui să fie accesibile, ușor de înțeles și înregistrate.

24. Firmele ar trebui să evite elaborarea de politici și practici excesiv de complexe (cum ar fi combinații de diferite politici și practici sau scheme cu fațete multiple, care sporesc riscul ca persoanele relevante să fie determinate să nu acționeze în interesul clienților și ca eventualele măsuri de control instituite să nu fie suficient de eficiente pentru a determina riscul de a dezavantaja clientul). Acestea ar putea duce la abordări neunitare și ar împiedica o cunoaștere sau un control adecvat asupra politicilor din partea funcției de asigurare a conformității. Anexa care face parte integrantă din prezentul ghid conține exemple grăitoare de politici și practici de remunerare care generează riscuri ce ar putea fi dificil de gestionat din cauza complexității lor, precum și exemple de stimulente puternice pentru vânzarea anumitor produse.

25. Firmele ar trebui să aibă politici de remunerare scrise, care să fie reevaluate periodic.

26. Firmele ar trebui să se asigure că măsurile organizaționale pe care le adoptă în ceea ce privește lansarea de noi produse sau servicii țin seama în mod adecvat de politicile și practicile lor de remunerare și de riscurile pe care le pot prezenta aceste produse sau servicii. În mod special, înainte de lansarea unui produs nou, firmele ar trebui să evalueze dacă particularitățile de remunerare legate de distribuția aceluși produs sunt conforme cu politicile și practicile de remunerare ale firmei și, prin urmare, nu prezintă riscuri asociate cu normele de conduită și conflictele de interese. Firmele ar trebui să documenteze acest proces în mod corespunzător.

³ Practica firmelor de a vinde clienților proprii instrumente financiare particulare — cum sunt acțiunile ordinare, acțiunile preferențiale, titlurile de valoare hibrid și datoriile (fie în întreprinderea propriu-zisă, fie într-o altă entitate din cadrul aceluiași grup).

⁴ Normele specifice privind remunerarea agenților delegați ar putea, de exemplu, să decurgă din actele naționale de punere în aplicare a Directivei Consiliului din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți (86/653/CEE).

⁵ În conformitate cu principiul G din directiva CRD III, potrivit căruia „atunci când remunerația depinde de performanță, valoarea sa totală se calculează în funcție de evaluarea performanței persoanei și a unității operaționale în cauză și evaluarea rezultatelor globale ale instituției de credit, iar la evaluarea performanței individuale sunt luate în considerare atât criteriile financiare, cât și criteriile nefinanciare”.

⁶ În conformitate cu principiul C din directiva CRD III, potrivit căruia „organul de conducere, în cadrul funcției sale de supraveghere a instituției de credit, adoptă și revizuieste periodic principiile generale ale politicii de remunerare și este responsabil de aplicarea acesteia”.

27. Exemple de bune practici:

— Partea variabilă a remunerației plătite se calculează și se acordă în mod liniar, și nu în funcție de atingerea unei ținte după principiul „totul sau nimic”. În unele cazuri, firma decide să plătească remunerația variabilă în mai multe tranșe în decursul unei perioade de timp adecvate, pentru a se adapta și a ține seama de rezultatele pe termen lung.

— O firmă a modificat fundamental componentele remunerației variabile. Componenta variabilă a remunerației se bazează acum pe criterii calitative și reflectă mai îndeaproape conduita dorită a angajaților, și anume de a acționa în interesul clienților.

— Referințele utilizate în calculul remunerației variabile a persoanelor relevante sunt comune pentru toate produsele vândute și includ criteriile calitative.

— În cazul unei investiții cu capital variabil fără termen de investire, remunerația este amânată pentru un număr de ani prestabilit sau până la încasarea produsului.

— Plata remunerației variabile poate fi aliniată la termenul de investire sau poate fi amânată, pentru a asigura că produsul vândut ia în considerare, în mod efectiv, rentabilitatea finală a produsului pentru client și, după caz, se acordă o remunerație variabilă ajustată.

— Angajații sunt plătiți atât în funcție de volumul de produse vândute, cât și de rentabilitatea efectivă a acestor produse pentru client într-un interval de timp corespunzător. În acest caz, evaluarea datelor financiare este utilizată drept măsură a calității serviciului furnizat.

28. Exemple de practici neadecvate:

— O firmă a început să ofere consultantților o remunerație suplimentară specifică pentru a încuraja clienții să solicite noi produse de investiții în care firma are o anumită cotă de participație. Acest lucru presupune adesea ca persoana relevantă să sugereze clienților săi să vândă produse pe care, altfel, le-ar recomanda să le păstreze, pentru ca aceștia să poată investi în produsele noi respective.

— Personalul de conducere și angajații primesc o bonificație substanțială legată de un anumit produs. În consecință, firma vinde acest produs indiferent dacă are un caracter adecvat pentru clienții cărora li se adresează. Avertismentele emise de responsabilul cu gestionarea riscurilor sunt ignorate, deoarece produsele de investiții generează câștiguri mari pentru firmă. Atunci când apar riscurile care fuseseră identificate, produsele vor fi fost deja vândute, iar bonificațiile deja plătite.

— Componenta variabilă a remunerației totale se bazează numai pe volumele vândute și sporește concentrarea persoanei relevante asupra câștigurilor pe termen scurt, și nu asupra interesului clientului.

— Persoanele relevante se implică frecvent în cumpărarea și vânzarea de instrumente financiare din portofoliul unui client, cu scopul de a câștiga o remunerație suplimentară, fără a analiza caracterul adecvat al acestei activități pentru client. De asemenea, în loc să aibă în vedere caracterul adecvat al unui produs pentru un client, persoanele relevante se concentrează asupra vânzării de produse care au un termen scurt de investire, pentru a obține o remunerație din reinvestirea produsului după expirarea termenului scurt.

V.II. Controlul riscurilor generate de politicile și practicile de remunerare

29. Firmele ar trebui să instituie măsuri de control adecvate în ceea ce privește conformitatea cu politicile și practicile lor de remunerare, pentru a se asigura că acestea dau rezultatele scontate. Măsurile de control ar trebui să fie puse în aplicare în cadrul întregii firme și să facă obiectul unei evaluări periodice.

Aceste măsuri de control ar trebui să includă evaluarea calității serviciului furnizat clientului — de exemplu, monitorizarea apelurilor pentru vânzările prin telefon, eșantionarea recomandărilor și a portofoliilor clienților oferite pentru verificarea caracterului adecvat sau examinarea în mod regulat a altor documente ale clienților.

30. În cazul în care, ca urmare a particularităților specifice din politicile și practicile de remunerare, ar putea apărea un dezavantaj potențial sau real pentru client, firmele ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a gestiona eventualele riscuri asociate cu normele de conduită și conflictele de interese, prin reevaluarea și/sau modificarea acestor particularități specifice, și să instituie măsuri de control și mecanisme de raportare adecvate pentru inițierea unor acțiuni corespunzătoare de diminuare a potențialelor riscuri asociate cu normele de conduită și conflictele de interese.

31. Firmele ar trebui să se asigure că au instituite ierarhii adecvate și transparente de raportare în cadrul firmei sau al grupului, pentru a permite sesizarea aspectelor ce implică riscuri de neconformitate cu cerințele MiFID privind conflictele de interese și normele de conduită.

32. Funcția de asigurare a conformității ar trebui să fie implicată în procesul de elaborare a politicilor și practicilor de remunerare înainte ca acestea să se aplice persoanelor relevante. Pentru a controla modul de elaborare a politicilor și practicilor de remunerare și procesul de aprobare a acestora, funcția de asigurare a conformității ar trebui să verifice dacă firmele îndeplinesc cerințele MiFID privind normele de conduită și conflictele de interese și să aibă acces la toate documentele relevante. Persoanele angajate în funcții de control ar trebui să fie independente de departamentele pe care le supraveghează, să dețină autoritatea necesară și să fie recompensate în funcție de realizarea obiectivelor aferente funcțiilor lor, indiferent de performanțele domeniilor de activitate pe care le controlează.⁷

33. Politicile și practicile de remunerare ale firmei ar trebui să beneficieze, de asemenea, de sprijinul deplin al conducerii superioare sau, după caz, al funcției de supraveghere, astfel încât să poată fi luate măsurile necesare pentru a asigura că persoanele relevante respectă în mod efectiv politicile și procedurile privind conflictele de interese și normele de conduită.

34. Atunci când externalizează furnizarea serviciilor de investiții, firmele ar trebui să țină seama de interesul clientului. În cazul în care o firmă urmărește să apeleze la o altă firmă pentru furnizarea serviciilor, aceasta ar trebui să verifice dacă politicile și practicile de remunerare ale celeilalte firme urmează o abordare conformă cu prezentul ghid.

35. Exemple de bune practici:

— O firmă utilizează o gamă largă de informații cu privire la monitorizarea calității activității desfășurate și la tiparele de vânzări, incluzând analiza tendințelor și a cauzelor principale, pentru a identifica zonele cu risc crescut și pentru a sprijini o abordare bazată pe riscuri a monitorizării vânzărilor, cu accent deosebit pe persoanele relevante cu performanțe ridicate. Firma se asigură că rezultatele acestor analize sunt documentate și raportate conducerii superioare, alături de propuneri de acțiuni corective.

— O firmă utilizează instrumente de colectare a informațiilor pentru a evalua rentabilitatea investițiilor ce revine clienților de-a lungul a diferite intervale de timp în ceea ce privește serviciile de investiții furnizate de persoanele relevante care sunt remunerate cu o remunerație variabilă. Ar fi instituite bune practici atunci când, în locul unei ținte de vânzări, o evaluare a acestor

⁷ A se vedea documentul ESMA intitulat „Orientări cu privire la anumite aspecte ale cerințelor MiFID privind funcția de asigurare a conformității” [ESMA/2012/388] și Ghidul ABE privind guvernarea internă.

informații ar constitui un factor în acordarea remunerației variabile.

— O firmă evaluează anual dacă instrumentele de gestionare a informațiilor pe care le utilizează captează în mod adecvat datele calitative necesare pentru a stabili remunerația variabilă pe care o plătește persoanelor relevante.

— Pentru a evalua dacă sistemul său de stimulente este adecvat, o firmă inițiază un program de contactare a unui eșantion de clienți la scurt timp după încheierea unei vânzări ce presupune un proces de vânzare „față în față”, în care nu poate monitoriza conversațiile telefonice de vânzări înregistrate, astfel încât să testeze dacă reprezentantul de vânzări a acționat cu onestitate, în mod echitabil și cu profesionalism, conform interesului clientului.

— Persoanele care au obținut cele mai mari câștiguri și cele mai bune performanțe sunt recunoscute ca reprezentând un risc potențial mai mare și, în consecință, li se acordă o atenție suplimentară, iar informații precum rezultatele de conformitate anterioare, reclamațiile sau datele referitoare la anulări sunt utilizate pentru a dirija verificarea conformității. Rezultatele acestei verificări au un impact asupra elaborării/reevaluării politicii și practicilor de remunerare.

36. Exemple de practici neadecvate:

— O firmă se bazează, în principal, pe date cantitative drept criterii de evaluare a remunerației variabile.

— O firmă nu monitorizează, nu evaluează sau nu previne riscurile pe care le prezintă faptul că datele cantitative stau la baza unei părți din sau a întregii remunerații variabile.

— Conducerea superioară a stabilit diferite obiective strategice pe care firma trebuie să le atingă într-un anumit an. Toate obiectivele par a se axa exclusiv pe aspecte financiare sau comerciale, fără a ține seama de potențialele dezavantaje pentru clienții firmei. Politica de remunerare va fi în concordanță cu aceste obiective strategice și, prin urmare, va pune un accent puternic pe rezultatele financiare și comerciale pe termen scurt.

— În pofida atenției acordate elaborării și evaluării politicilor și practicilor de remunerare, unele dintre acestea încă sunt în detrimentul clientului, generând riscuri care trebuie identificate și diminuate.

37. Anexa include exemple grăitoare de politici și practici de remunerare care ar genera stimulente puternice de a vinde anumite produse și a căror conformitate cu cerințele MiFID ar fi dificil de demonstrat de către firme. Firmele ar trebui să țină seama de riscurile asociate cu normele de conduită și conflictele de interese din aceste exemple atunci când își elaborează și își pun în aplicare politicile și practicile de remunerare.

V.III Orientare privind supravegherea și aplicarea politicilor și practicilor de remunerare de către autoritățile competente

38. În cazul în care autoritățile competente, prin activitatea lor de supraveghere, găsesc dovezi de practici neadecvate în încălcarea MiFID în legătură cu prezentul ghid, acestea ar trebui să aibă în vedere luarea de măsuri corespunzătoare.

39. Autoritățile competente ar trebui să evalueze modul în care firmele intenționează să respecte, să pună în aplicare și să mențină politicile și practicile lor de remunerare și modul în care sunt luate măsuri adecvate pentru a asigura, în acest sens, protejarea interesului clientului.

*ANEXĂ
la ghid*

Exemple grăitoare de politici și practici de remunerare care generează conflicte ce ar putea fi dificil de gestionat

Anumite particularități ale remunerării (de exemplu, baza salarială, desfășurarea unor competiții bazate pe performanță pentru persoanele relevante) implică un risc mai mare decât altele de a crea potențiale daune clienților (mai precis, cele care includ caracteristici ce ar fi putut fi concepute să afecteze comportamentul persoanelor relevante, în special al personalului de vânzări). Exemple de politici și practici de remunerare cu risc crescut, care vor fi, în general, dificil de gestionat și a căror conformitate cu MiFID ar fi dificil de demonstrat de către firmă, includ:

1. Stimulentele care ar putea influența persoanele relevante să vândă sau să promoveze un anumit produs sau o anumită categorie de produse, și nu altul/alta, sau să efectueze achiziții sau vânzări inutile/neadecvate pentru investitor: în special situațiile în care o firmă lansează un nou produs sau promovează un anumit produs (de exemplu, produsul lunii sau „produsele interne”) și stimulează persoanele relevante să vândă respectivul produs. În cazul în care stimulentele sunt diferite pentru diferite tipuri de produse, există un risc ridicat ca persoanele relevante să favorizeze vânzarea produsului care le aduce o remunerație mai mare în locul unui alt produs, fără a ține seama în mod corespunzător de interesul clientului.

a) Exemplu: O firmă are politici și practici de remunerare legate de vânzările de produse individuale, în care persoana relevantă primește diferite niveluri de stimulente în funcție de produsul sau de categoria de produse specifică pe care o vinde.

b) Exemplu: O firmă are politici și practici de remunerare legate de vânzările de produse individuale, în care persoana relevantă primește același nivel de stimulente pentru o gamă întregă de produse. Cu toate acestea, la anumite intervale de timp limitate, pentru a corespunde activității promoționale sau

de marketing, firma majorează stimulentele plătite la vânzarea anumitor produse.

c) Exemplu: Stimulente ce ar putea influența persoanele relevante (care pot fi remunerate exclusiv prin comision, de exemplu) să vândă titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare, și nu titluri de participare emise de alte organisme de plasament colectiv – în cazul în care ambele produse pot fi la fel de adecvate pentru client – deoarece comisioanele pot fi considerabil diferite.

2. Cerințele neadecvate care afectează plata sau neplata stimulentele: politicile și practicile de remunerare care includ, de exemplu, cerința de a realiza o cotă de vânzări minimă la o gamă de produse pentru a câștiga orice bonificație sunt de natură să fie incompatibile cu obligația de a acționa în interesul clientului. Condițiile care trebuie îndeplinite înainte de plata unui stimulente pot influența persoanele relevante să vândă într-o manieră inadecvată. De exemplu, în situația în care nu se poate câștiga nicio bonificație din vânzări dacă nu se realizează o țintă minimă pentru fiecare dintre mai multe tipuri de produse diferite, recomandarea produselor adecvate ar putea fi afectată. Un alt exemplu ilustrează cazul în care se aplică o reducere la plata bonificației sau a stimulentele câștigat, pentru că nu s-a atins o țintă sau un prag secundar.

a) Exemplu: O întreprindere are persoane relevante care vând o gamă de produse ce satisfac diferite nevoi ale clienților, iar gama de produse este împărțită în 3 „pachete”, în funcție de tipul de nevoi ale clienților. Persoanele relevante pot acumula stimulente pentru fiecare produs vândut, însă la sfârșitul fiecărei luni nu se plătește niciun stimulente dacă nu s-a atins cel puțin 50% din ținta de vânzări stabilită pentru fiecare „pachet”.

b) Exemplu: O firmă vinde produse cu o gamă de opțiuni „suplimentare”. Persoana relevantă primește stimulente pentru toate vânzările, cu o plată suplimentară pentru cazul în care clientul cumpără o opțiune suplimentară. Cu toate acestea, la sfârșitul fiecărei luni, nu se plătește niciun stimulent dacă nu s-a realizat o rată de penetrare de cel puțin 50% din produsele vândute cu o opțiune suplimentară.

3. Salariile variabile, în care salariul de bază variază în funcție de acorduri (mai mare sau mai mic) pentru persoanele relevante, pe baza performanțelor obținute față de țintele de vânzări: în aceste cazuri, întregul salariu al persoanei relevante poate deveni — de fapt — o remunerație variabilă.

a) Exemplu: O întreprindere va micșora substanțial salariul de bază al unei persoane relevante dacă aceasta nu atinge anumite ținte de vânzări. Prin urmare, există riscul ca persoana relevantă să efectueze vânzări neadecvate pentru a evita această consecință. În mod similar, persoanele relevante pot fi puternic motivate să vândă de perspectiva creșterii salariului de bază și a beneficiilor asociate.

4. Politicile și practicile de remunerare care creează un câștig disproporționat față de vânzări marginale: în cazul în care persoanele relevante trebuie să realizeze un nivel minim de vânzări înainte de a putea câștiga stimulente sau înainte ca aceste stimulente să fie majorate, riscul este crescut. Un alt exemplu îl constituie schemele care includ „acceleratori”, în care depășirea unui prag mărește proporția bonificației câștigate. În unele cazuri, stimulentele se plătesc retroactiv, pe baza

vânzărilor totale, și nu doar a celor care depășesc plafonul, putând astfel genera pentru persoanele relevante stimulente semnificative de a vinde anumite produse în anumite condiții.

a) Exemplu: O firmă efectuează plăți de stimulente accelerate către persoanele relevante pentru fiecare produs vândut în timpul unui trimestru, după cum urmează:

- 0—80% din țintă nicio plată;
- 80—90% din țintă 50 EUR pentru fiecare vânzare;
- 91—100% din țintă 75 EUR pentru fiecare vânzare;
- 101—120% din țintă 100 EUR pentru fiecare vânzare;
- > 120% din țintă 125 EUR pentru fiecare vânzare

Acest exemplu se poate aplica și în situația în care persoana relevantă primește o proporție tot mai mare din comisionul sau venitul generat.

b) Exemplu: O firmă are aceeași scală accelerată ca și firma din exemplul 4a, însă majorarea plăților pentru fiecare vânzare se aplică retroactiv tuturor vânzărilor din trimestru, de exemplu, la depășirea a 91% din țintă, stimulentele acumulate până în acel moment la rata de 50 EUR per vânzare sunt majorate la 75 EUR per vânzare. Această metodă creează o serie de puncte „excesive”, în care o vânzare suplimentară, necesară pentru a atinge o țintă dintr-o categorie mai înaltă, cauzează o creștere disproporționată a stimulentelelor.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 804951